

TERVEZET!

A Levegő Munkacsoport 2014. évi munkaterve

2014-ben is a fenntarthatatlan globális folyamatok kihívásaira adandó válaszokon dolgozunk. Az emberek, kiemelten a döntéshozók szemléletének átalakításával zöld gazdaságot kell létrehozni a világban a jelenlegi, a természeti erőforrásokat pazarló, energiafalo és a társadalmakat csak „termelési tényezőnek” tekintő helyett. Ezt csak az érintettek összefogásával lehet elérni.

I. Általános

1. Folyamatosan dolgozunk annak érdekében, hogy megvalósuljanak azok a célok, amelyeket a Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozói kitűztek.
2. Emeljük a lakosságnak, a sajtónak és a döntéshozóknak szóló tájékoztató munkánk hatékonyságát. Ezen belül kiemelt feladat, hogy Lélegzetnyi című havi elektronikus hírlevelünk segítse az olvasót eligazodni az időszerű kérdések környezetvédelmi vonatkozásaiban. Jelentősen bővítjük a hírlevél olvasóinak számát. A lap fő célcsoportjai a média, a felsőoktatási intézmények hallgatói, a politikusok, az üzleti élet középvezetői, a környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó szakértők, valamint a civil szervezetek, továbbá tájékoztatást nyújt az érintett és érdeklődő lakosság számára is.
3. Erősítjük jelenlétünket a Facebookon és általában a közösségi médiában
4. Rendszeresen, de legalább kéthavonta megjelentetjük Körlevelünket tagszervezeteink és a Szakértői Testület tagjai részére.
5. Rendszeresen megjelentetjük Önkéntes Hírlevelünket.
6. Jelentősen növeljük támogató tagjaink számát.
7. A tevékenységi körünket érintő témákban részt veszünk a jogalkotási folyamatokban.
8. Rendszeres kapcsolatot tartunk az Európai Unió intézményeivel.
9. Folyamatos kapcsolatot tartunk a közigazgatással, minisztériumok, önkormányzatok, hivatalok és egyéb hatóságok illetékeseivel.
10. Különös figyelmet fordítunk a népegészségügyi és környezet-egészségügyi kérdésekre és a települések környezeti minőségére.
11. Fenntartjuk és működtetjük Környezetvédelmi Tanácsadó Irodánkat.
12. Szakmai és egyéb rendezvényeket szervezünk a vélemények és információk cseréjének elősegítésére.
13. Tagszervezeteinken keresztül is folyamatosan figyelemmel kísérjük helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjait, tervezésüket és teljesülésüket.
14. Szakmai segítséget nyújtunk környezeti nevelési, iskolai programok megvalósításához.
15. Külföldi hivatalos útjainkról minden alkalommal tájékoztatást adunk Körlevelünkben, illetve a Lélegzetnyi hírlevelünkben.
16. Folyamatosan fejlesztjük a Levegő Munkacsoport szervezetét.
17. Honlapunkat folyamatosan frissítjük, fejlesztjük, és továbbra is közzétesszük rajta minden közérdeklődésre számot tartó anyagunkat.

II. Állami költségvetés és adórendszer

1. Folytatjuk szakmai és tájékoztató munkánkat a költségvetés és az adórendszer környezetbarát átalakításáért.
2. Folytatjuk határozott fellépésünket a korrupció és az adócsalások visszaszorításáért, szoros együttműködésben a témakörrel foglalkozó más civil szervezetekkel.
3. Javaslatokat készítünk a 2015. évi költségvetési törvényjavaslatához és adótörvény-javaslatokhoz.
4. Folytatjuk munkánkat annak érdekében, hogy minél pontosabb kimutatás készüljön a súlyosan környezetszennyező és egészségkárosító tevékenységeknek nyújtott állami támogatásokról. Részt veszünk az ezzel összefüggő szakmai és tájékoztató munkában.
5. Szorgalmazzuk a fenntartható területfejlesztést elősegítő gazdasági ösztönzési rendszer és szabályozók kidolgozását.

6. Lehetőségeink szerint folyamatosan figyeljük az állami források felhasználásának alakulását, és szükség szerint javaslatokat teszünk a hatékonyabb, környezetbarátabb felhasználásra.
7. Szorosan együttműködünk azokkal a hazai és külföldi személyekkel és szervezetekkel, amelyek szintén a zöld államháztartási reform megvalósításáért tevékenykednek. Ezen belül tovább folytatjuk aktív részvételünket az Európai Környezetvédelmi Iroda (EEB) kampányában a környezetvédelmi pénzügyi reformért. Aktívan közreműködünk az Európai Zöld Költségvetés (Green Budget Europe) Projekt megvalósításában.
8. Részt veszünk a Német Zöld Költségvetés Szövetség (FÖS) gondozásában megjelenő elektronikus hírlevél, a *Green Budget News* szerkesztésében és terjesztésében.

III. Közlekedés

1. Folytatjuk kampányunkat a közlekedés által kibocsátott korom, illetve részecskeszennyezés (PM10) csökkentéséért.
2. Sürgetjük a tömegközlekedés finanszírozási gondjainak tartós rendezését, és ennek érdekében javaslatokat készítünk.
3. Szorgalmazzuk a valódi budapesti közlekedési szövetség mielőbbi megvalósítását, az összehangolt tarifákat és a mindenütt használható jegyeket, bérleteket.
4. Folytatjuk tevékenységünket a tehergépkocsik fővárosi behajtás engedélyezési rendszerének minél hatékonyabb alkalmazása, valamint a környezetbarát city logisztikai megoldások elterjesztése érdekében.
5. Szorgalmazzuk a személyautó-közlekedés racionalizálását, a torlódások felszámolását, a forgalomnak az utak kapacitásához igazítását. Erőteljesen szorgalmazzuk a díjköteles parkolás általánossá tételét, a területi kedvezmények számottevő szűkítését.
6. Szorgalmazzuk a személyautósok összefogását a közlekedésben részt vevő gépkocsik számának csökkentésére telekocsizással.
7. Folytatjuk tevékenységünket a vasúti közlekedés sokoldalú javításáért.
8. Folytatjuk „Kamionról vasútra!” kampányunkat annak érdekében, hogy az áru fuvarozást egyre növekvő mértékben helyezzék át közútról vasútra.
9. Meghívásunk esetén részt veszünk a MÁV által szervezett fórumokon, és felszólalunk a környezetbarát közlekedési módok érdekében.
10. Folytatjuk szakmai és tájékoztató tevékenységünket a közúti és légi közlekedés külső költségeinek megismertetésére, és szorgalmazzuk, hogy ezeket fokozatosan építsék be az árakba, az infrastruktúra használatáért fizetendő díjakba.
11. Közreműködünk a közlekedés okozta környezetszennyezés csökkentésére szolgáló eszközök, innovatív megoldások elterjesztésében (például elektromos buszok alkalmazása, részecskeszűrők felszerelése dízeljárművekre).
12. Figyelemmel kísérjük az országgyűlés, a kormányzat, a helyi önkormányzatok és a regionális fejlesztési tanácsok tevékenységét a közlekedés terén, és véleményt nyilvánítunk, javaslatokat dolgozunk ki ezekben a kérdésekben.
13. Segítjük a társadalmi részvétel erősítését a közlekedést érintő döntéseknél. Ezen belül közreműködünk a közlekedési tárcával folytatott érdekegyeztetésben, és szorgalmazzuk a Budapesti Közlekedési Fórum munkájának felújítását.
14. Fokozott figyelmet fordítunk a zöldterületek védelmére, különös tekintettel a közúti gépjárművek okozta növényzetkárosításokra és a közlekedés helyfoglalására.
15. Folytatjuk tevékenységünket a városi forgalom csillapításáért, és ezen belül különösen a 30 km/h sebességkorlátozású övezetek bevezetéséért, valamint általában a gyalogos közlekedés feltételeinek javításáért. Felvilágosító tevékenységet végzünk a személygépkocsi-használat csökkentése érdekében.
16. Erősítjük együttműködésünket a kerékpáros szervezetekkel a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása érdekében.
17. Nemzetközi együttműködéssel dolgozunk annak érdekében, hogy további magyarországi autópálya-építések helyett a vasutat fejlesszék, illetve hogy a közúti óriás beruházásokra előirányzott pénzeszegeket inkább a meglévő közlekedési hálózatok hatékony üzemeltetésére, fenntartására és felújítására fordítsák.
18. Figyelemfelkeltéssel, tudatformálással is igyekszünk korlátozni az útépítések tájromboló, fragmentáló hatását. Figyelemmel kísérjük az autópálya-építésekre vonatkozó terveket, tekintetbe véve az érintett lakosság és terület környezet- és egészségvédelmi szempontjait. Szükség és lehetőség esetén jogi eljárást kezdeményezünk, illetve támogatunk.

19. Figyelemmel kísérjük a kormány és az önkormányzatok területfejlesztési politikáját, különös tekintettel a közlekedés alakulására. Folyamatosan értékeljük az eredményeket, és észrevételeinket, javaslatainkat eljuttatjuk az érintettekhez.
20. Szorgalmazzuk közlekedési és környezetvédelmi Műszaki Irányelvek kidolgozását a bevásárlóközpontok, üzemanyagtöltő állomások, mélygarázsok és egyéb forgalomvonzó létesítmények tervezéséhez.
21. Aktívan részt veszünk az Európai Mobilitási Hét és az Európai Autómentes Nap budapesti és vidéki rendezvényeinek szervezésében és lebonyolításában.
22. Szorgalmazzuk a regionális repülőterek fejlesztéséről szóló koncepció haladéktalan felülvizsgálatát, az ilyen célra történő állami támogatások teljes felszámolását.
23. Szorgalmazzuk az utak sózásának számottevő csökkentését és a síkosságmentesítés más módszereinek alkalmazását.
24. Bővítjük és elmélyítjük nemzetközi kapcsolatainkat, különösen az Európai Közlekedési és Környezetvédelmi Szövetséggel (T&E) és annak tagszervezeteivel.

IV. Területgazdálkodás, településrendezés

1. Budapest és környéke fejlesztése és szabályozása

Folytatjuk véleményező munkánkat az önkormányzatok szabályozási terveire és egyéb fejlesztéseire vonatkozóan. Részt veszünk a Fővárosi Szabályozási Keretterv (FSZKT) és Budapest Településszerkezeti Terve (TSZT) – a Fővárosi Önkormányzat Főpolgármesteri Hivatal Főépítészeti Irodája által lebonyolított – eseti módosításainak véleményezési eljárásában, különös tekintettel a biológiai aktivitásérték egyensúlyának fenntartására. Részt veszünk az egyeztetés alatt álló új fővárosi rendezési szabályzat véleményezési eljárásában is.

A budapesti kerületek településrendezési eljárásai közül főleg a II., X., XI., XII., XIII., XIV., XV. és XXI. kerület szabályozási terveit véleményezzük, kapcsolatot tartva helyi tagszervezeteinkkel, például a XIII. kerületi Vízfogó Városvédő Egylettel, a Főveny Akciócsoporttal, valamint a Csepeli Kertbarát Kör Egyesülettel. Szakmai tanácsainkkal és együttműködésünkkel továbbra is támogatjuk Zugló környezetvédő és városvédő egyesületeit. Szükség esetén bejelentkezünk más kerületek eljárásaiba is. Például a VIII. kerület vonatkozásában a Múzeumkert sorsát feltétlenül figyelemmel fogjuk kísérni, valamint a XVIII. és a XIX. kerületi kertvárosokat érintő terveket is.

Figyelemmel kísérjük az egyes bevásárlóközpontok beruházóival a lakosság érdekében aláíratott környezetvédelmi vállalások teljesítését (ECE). A hasonló, óriástömb-szerű, valamint nagy sűrűségű beépítési tervek megvalósítása ellen továbbra is fellépünk. A Budai-hegység és a Pilisi-hegység településeinek jelentkező beruházási tervekkel kapcsolatban tovább erősítjük együttműködésünket a helyi társadalmi szervezetekkel. Budapest Településszerkezeti Tervének (TSZT) módosítási eljárásában együttműködünk tagszervezeteinkkel. Tervezzük, hogy a konkrét, eseti eljárásokban véleményezésünkkel megpróbáljuk ellensúlyozni a TSZT és a Budapesti Agglomeráció Fejlesztési Tervének szerintünk helytelen meghatározásait.

2. Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz

– Zöldterületek

Elősegítjük a fák, zöldfelületek védelmét a településeken és környékükön. Szorgalmazzuk új zöldfelületek kialakítását és a meglévők védelmét az útfelújításoknál és a mélygarázs-építésekkel szemben, a helyi lakossággal összefogva. Faültetési akciókat kezdeményezünk, a helyi önkormányzatokkal együttműködve. Kirívó esetekben felhívjuk a figyelmet a nagyobb volumenű fapótlási kötelezettségek elmulasztására (például a XI. kerületben, kapcsolatot tartva a Szentimrevárosi Kertbarát Körrel).

Kiemelten foglalkozunk az V. kerületi fásított közterek védelmével (Olimpia park, József nádor tér).

Sürgetjük, hogy tovább szigorítsák a fák védelméről szóló előírásokat.

Az önkormányzatok településrendezési eljárásaiban tudatosítjuk, hogy az eredeti altalajjal közvetlen vertikális kapcsolatban álló zöldfelületen lévő fák idővel önfenntartóvá válnak, ami a zöldfelületek fenntartása szempontjából gazdaságilag sem közömbös; az aláépített zöldfelületek viszont mindig fenntartásfüggők lesznek.

– Mikroklíma

Folytatjuk tudatformáló tevékenységünket a városi mikroklíma javításával kapcsolatban. Kezdeményezzük a városklíma-vizsgálatok kötelezővé tételét az urbanizált területek jobb környezeti állapotának biztosítására.

3. Természeti erőforrások védelme, földhasználat

Az illetékes tárcáknál szakmai érvekkel támasztjuk alá a termőföld és ásványi vagyonunk védelmének fontosságát. A pazarló gazdálkodással szemben a bányajáradék számottevő emelését és a bontásból eredő építőanyagok másodlagos felhasználásának támogatását szorgalmazzuk.

Folytatjuk az elharapódzott kavicsbányászat mérséklésére irányuló tevékenységünket (különös tekintettel a felszín alatti vízkészlet védelmére) a környezetvédelmi eljárásokban való részvételünkkel, tovább ápolva kialakult helyi kapcsolatainkat. Közvetítő szerepünkkel elősegítjük a dél-pest megyei térség lakossági csoportjainak, megalakult szervezeteinek összefogását. A bányászati célú illegális kutatásokkal szemben, a mezőgazdasági területek védelme érdekében támogatjuk új természetvédelmi területek lakosság által történő felkutatását és azok kijelölését az önkormányzatok településszerkezeti terveiben.

4. Más szervezetekkel együttműködve fákat telepítünk a főváros belső területeire, ezzel javul a városrészek élhetősége (levegőminőség, mikroklíma, esztétikus környezet). A zöldítés során nem csak meglévő zöldterületekre, üres fahelyekre kerülnek növények, hanem aszfaltozott parkolóhelyekre is.

V. Éghajlatvédelem, energiapolitika és építésügy

1. Figyelemmel kísérjük az Európai Unió legfontosabb éghajlat-politikai fejleményeit, különös tekintettel az energiaadóra, valamint az F-gázokkal kapcsolatos szabályozásra. Tájékoztatjuk a közvéleményt és az uniós parlamenti képviselőket az F-gázokra vonatkozó szabályozás szigorításának kedvező hatásairól.
2. Együttműködünk hazai és külföldi szervezetekkel az energiatakarékosság és az energiahatékonyság növelésében, különösen tekintettel a közintézményekre. Fő célkitűzésünk az, hogy az energiaárak és a különféle támogatási formák együttesen ösztönözzenek az energiahatékonyság javítására úgy, hogy eközben az alacsony jövedelmű rétegek kedvezőbb helyzetbe kerüljenek. Szorgalmazzuk, hogy a 2014-től hozzáférhető uniós források minél nagyobb részét az épületek energiahatékonyságának javítására, racionális közműrendszerekre, decentralizált technológiákra fordítsák.
3. Támogatjuk a versenyképes és környezetbarát energiarendszerek kialakítását, különös tekintettel a távfűtésre és a megújuló energiák racionális használatára.
4. Vizsgáljuk a hulladékégetés, illetve -hasznosítás lehetőségeit a távfűtésnél, valamint ezek környezeti hatásait.
5. Együttműködünk az építész, tájtervező, meteorológus és más szakmák képviselőivel, hogy költségtakarékosan és komplexebben tudjunk alkalmazkodni az éghajlatváltozáshoz.

VI. Levegőtisztaság-védelem

1. Folytatjuk a Tiszta levegőt! LIFE+ projektünket, amelynek keretében a következőkre összpontosítunk: a buszok levegőszennyezésének csökkentése (az elavult buszok lecserélése, részecskeszűrő felszerelése a még megmaradó régi buszokra), a tömegközlekedési járművek forgalmi, valamint a használó/szennyező fizet elv megvalósítása a közúti közlekedés terén.
2. Folyamatosan felhívjuk a figyelmet a közlekedés, a nem mozgó munkagépek és a fűtés okozta légszennyezés problémájára.
3. Figyelemmel követjük az EU jogalkotási folyamatait (nemzeti kibocsátási plafonok, nem közlekedési gépek stb.) a levegőminőséggel kapcsolatban, és ismertetjük azt a hazai civil szervezetekkel és a döntéshozókkal.
4. Figyelemmel kísérjük az EU hazánk elleni jogsértési eljárását a PM10 egészségügyi határértékeinek nem betartása miatt.
5. Folytatjuk a koromszennyezés elleni kampányunkat az éghajlat és az emberi egészség védelmében.
6. Tovább fejlesztjük a www.tiszta.levego.hu honlapot.
7. Fellépünk az ipari levegőszennyezés csökkentése érdekében, beleértve az erőműveket és a hulladékégető műveket is.

VIII. Új Széchenyi Terv

1. Folytatjuk tudatformáló tevékenységünket, hogy Magyarország minél hatékonyabban tudja teljesíteni a lisszaboni (versenyképesség és munkahelyteremtés), valamint a göteborgi (fenntartható fejlődés) célkitűzéseket.
2. Figyelemmel kísérjük a 2014-2020. évekre szolgáló uniós költségvetési források felhasználását, és javaslatokat készítünk a felhasználás környezetbarátabbá és hatékonyabbá tétele érdekében.

IX. Civil együttműködés

1. Javítjuk együttműködésünket a többi hazai környezet- és természetvédő szervezettel, valamint más társadalmi szervezetekkel.

2. Fejlesztjük együttműködésünket a külföldi környezet- és természetvédő szervezetekkel, különös tekintettel az Európai Unióban működő mozgalmakra.
3. Támogatjuk és segítjük tagszervezeteinket a források megszerzésében és a pályázatokon való részvételükben.
4. Aktívan részt veszünk a Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek Országos Találkozásán (OT), továbbá a jeles napok rendezvényein, illetve azok szervezésében, különös tekintettel az Európai Mobilitási Hétre.